

بودجه سال ۱۳۶۴

بیان ورشکستگی رژیم جمهوری اسلامی

در آخرین روزهای سال گذشته پس از بحث‌های طولانی و جنجال برانگیز در اطراف بودجه در مجلس اسلامی، بالاخره لایحه بودجه بطور نهائی مورد تصویب قرار گرفت، در حالی که با بودجه‌ای که قبلاً از جانب دولت پیشنهاد شده بود، تفاوت‌های اساسی داشت و ارقام بسیاری از آن دچار دگرگونی شده بود. با این وصف نمایندگان و شورای نگهبان با حذف بخشی از درآمدهای غیر قابل تحقق و افزایش هزینه‌ها عملاً کسر بودجه‌ی لایحه‌ی پیشنهادی دولت را افزایش دادند. دولت، مجلس و شورای نگهبان، اما، کماکان معتقدند که بودجه‌ی سال ۶۴ بودجه‌ی "ضد تورمی"، در خدمت "مستضعفین" و در راستای رسیدن به بهشت موعودی است که از ۶ سال پیش تا کنون وعده‌ی آن داده می‌شود. در مقاله‌ی حاضر خواهیم کوشید به اختصار ماهیت واقعی این ادعاها را در پرتو اقلامی که تا کنون از بودجه مصوب منتشر شده، نشان دهیم.

درآمدها

ارقام بودجه از دو بخش اصلی تشکیل می‌شود: ارقام درآمدها و ارقام هزینه‌ها. در بودجه‌ی سال ۶۴ درآمدهای دولت به ترتیبی که در جدول شماره‌ی (۱) آمده، پیش‌بینی شده است.

جدول (۱) منابع اعتبار دولت در سال ۱۳۶۴ بر حسب بخش‌ها (هزار ریال)

عنوان	ارقام سال ۱۳۶۳	پیش‌بینی سال ۱۳۶۴
درآمدهای مالیاتی	۸۷۴/۲۲۷/۲۷۷	۱/۰۶۵/۴۹۷/۱۷۴
درآمد نفت	۱/۸۰۰/۰۰۰/۰۰۰	۱/۸۶۷/۰۰۰/۰۰۰
درآمد انحصارات	۷۳/۴۷۷/۸۹۸	۶۳/۳۰۶/۹۰۶
خدمات و فروش کالا	۴۶۴/۴۱۸/۳۴۶	۳۴۳/۸۵۳/۹۵۳
حق بیمه، کمک و درآمدهای انتقالی	۳۳۵/۴۰۵/۵۰۰	۳۶۲/۱۳۴/۱۶۰
اصل و بهره وامها و سود سرمایه‌گذاری		
های خارج از کشور	۲۵/۶۰۰/۰۰۰	۳۱/۵۰۲/۷۲۸
سایر منابع تامین اعتبار	۳۶۴/۷۰۱/۰۸۹	۲۹۸/۰۰۰/۰۰۰
جمع	۳/۹۳۷/۸۳۰/۱۱۰	۴/۰۳۱/۲۹۵/۳۷۱
برگشتی از پرداختهای سالهای قبل	۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰	۹۶/۵۰۰/۰۰۰
جمع کل	۴/۰۸۷/۸۳۰/۱۱۰	۴/۱۲۷/۷۹۵/۳۷۱
اعتبار تصویب شده		۴/۱۳۲/۹۴۷/۲۰۵

نگاهی به ارقام فوق جهت گیری عمومی دولت خدمتگزار را نشان می‌دهد. تکیه اساسی در سال جاری برای کسب درآمد همچنان بر نفت خواهد بود که به میزان ۱/۸۶۷ میلیارد ریال پیش‌بینی شده است. بعلاوه درآمدهای حاصل از مالیات افزایش یافته و باین ترتیب گویا کوشش شده شکاف کمبود بودجه تا حدودی محدود شود. واقعیت اما چیز دیگری است. درآمدهای دولت برای مالیات در نظر گرفته شامل مالیات بر شرکت‌ها، مالیات بر درآمد، مالیات بر شسروت، مالیات بر واردات، مالیات بر مصرف و فروش است. از انواع مالیات‌های فوق، فشار مالیات بر واردات و مصرف و فروش مستقیماً بر دوش اقشار کم درآمد سنگینی خواهد کرد. در لایحه‌ی پیشنهادی، دولت با تعیین ضرورت، صدور کسارت شناسائی مالیاتی برای صاحبان مشاغل خصوصی را پیش‌بینی کرده بود. بدین وسیله می‌بایست با اعمال کنترل شدید تر سهم مالیات بر درآمد نسبت به سایر مالیات‌ها افزایش یابد. این پیش‌بینی از جانب آخوند‌های شورای نگهبان خلاف موازین شرع‌اطهر تشخیص داده شد و حذف گردید. اما مالیات پیش‌بینی شده برای مشاغل در بودجه‌ی سال ۶۴، ۵ برابر درآمد از همان محل در سال ۶۳ است. اکنون با توجه به مخالفت شورای نگهبان طبیعی است که حتی تحقق این هدف و کسب این درآمد غیر ممکن خواهد بود. مجموع درآمد از محل مالیات اما ثابت مانده است. نتیجه: دولت راهی جز این نخواهد داشت که مالیات‌های غیر مستقیم را باز هم بیشتر افزایش دهد. اقدامی که بطور مستقیم موجب افزایش قیمت‌ها خواهد شد.

بعلاوه بسیاری از پیش‌بینی‌های دولت برای افزایش درآمدهای غیر نفتی نظیر افزایش بهای فرآورده‌های نفتی در داخل کشور، افزایش قیمت چند قلم کالاهای سرمایه‌ای از طریق بالا بردن سود بازرگانی، افزایش عوارض خروج از کشور و... از جانب شورای نگهبان رد شده است. دلیل حذف این گونه درآمدها بنظر می‌رسد جلوگیری از رشد نارضایتی عمومی بوده که در حال حاضر به مدارج بشدت نگران کننده‌ای برای سردمداران رژیم رسیده است. از جانب دیگر درآمدهای جانشین برای درآمدهای حذف شده پیش‌بینی نشده است. در این حال دولت چاره‌ای جز این نخواهد داشت که باز هم بیشتر بسوی درآمد حاصل از فروش نفت یا بقول بهزاد نبوی "تنها رقم واقعی درآمد" روی آورد. اما وضعیت بازار جهانی نفت، ادامه‌ی بحران در خلیج فارس، حملات عراق به نفتکش‌ها و افزایش روز افزون نرخ بیمه‌ی نفتکش‌ها و محموله‌های آن‌ها در منطقه‌ی خطر، نشان می‌دهد که در شرایط کنونی ادامه‌ی فروش نفت حداقل در سطح پیش‌بینی

شده غیر ممکن است . رژیم در حال حاضر نفت خود را عمدتاً زیر قیمت پایه ای اوپک بین ۲۱ تا ۲۳ دلار به فروش می‌رساند . بخش بزرگی از صادرات نفت از طریق قرارداد های پایا پای انجام می‌شود که با توجه به نوع قرارداد های منعقد شده بهای واقعی آن برای هر بشکه باز هم کمتر خواهد شد . از جانب دیگر فروش نفت ایران در ماه های آخر سال گذشته با توجه به ادامه ی بحران بطور فاحش کاهش یافته است . همچنین بخشی از مقدار نفتی که در ماه های اول سال ۶۴ صادر شده قبلاً پیش فروش شده و درآمد آن طبق "سیستم" بودجه نویسی در نظام اسلامی به مصرف جبران کسر بودجه سال گذشته رسیده است . واقعیات بالا نشان می‌دهد که رسیدن به رقم پیش بینی شده برای درآمد نفت در سال آینده غیر ممکن خواهد بود . شاهد این ادعا واقعیتی است که در سال ۶۳ با آن روبرو بودیم . در این سال از درآمد ۱۸۰۰ میلیارد ریالی مصوب مجلس برای نفت، فقط ۱۳۰۰ میلیارد ریال حاصل شد و از همین رو دولت خود را مجبور دید بخشی از برنامه های عمرانی را در ماه های پایانی سال متوقف کند . باین ترتیب دولت و قلم از مهمترین درآمدهای دولت در بودجه یعنی نفت و مالیات ، عملاً آینده ای ناروشن دارد .

سایر درآمدها و از جمله خدمات و فروش کالا ، درآمد انحصارات و ۰۰۰ را دولت با افزایش بهای برخی کالا های مورد مصرف عمومی ، حذف سوبسید برخی کالاها و از جمله بنزین تاکسی های شهری پلاک قرمز، ظاهراً بطور مطمئن تری تضمین کرده بود . این پیش بینی اما حداقل در یک مورد تاکنون غلط از آب درآمده است . امسال شهرداری اعلام کرد که سوبسید تاکسی ها کماکان پرداخت خواهد شد بدون این که توضیحی در مورد نحوه لغو تبصره مربوطه در قانون بودجه و مرجعی که آن را کان لم یکن اعلام کرده است ، بدهد . دولت بعداً اعلام کرد که سوبسید تاکسی ها از محل اعتبارات پیش بینی نشده ی دولت پرداخت خواهد شد . تصمیم به پرداخت مجدد این سوبسید نیز بدون تردید بدلیل ترس از افزایش قیمت ها در اثر بالا رفتن محتوم نرخ تاکسی ها و اعتراضات عمومی متعاقب آن اتخاذ شده است . از جانب دیگر ایستگاه های درآمد ها بخشاً بطور غیر مستقیم متکی به فروش نفت هستند . از جمله افزایش سود بازرگانی برای ورود برخی کالاها که بطور مستقیم با حجم ذخایر ارزی و توانایی برای واردات کالا ارتباط دارد .

در مجموع دولت درآمدهای غیر نفتی خود را بر اساس درآمدهای ۶۲ و ۶۳ حاصل شده تنظیم کرده ، در حالی که این سال ها از نظر فروش نفت و سایر فعالیت های اقتصادی به نسبت سال های ۶۰ و ۶۱ دوران های بالنسبه پر رونقی بوده اند . از این رو حتی اگر چه کسب درآمدهای پیش بینی شده در این بخش برای یک رژیم ضد مردمی و چپاولگر غیر ممکن نیست ولی مشکلات خاص خود را دارد که حتی میر حسین موسوی نیز نمی‌تواند به آن بی توجه باشد .

هزینه ها

امسال نیز هزینه های جاری دولت کماکان بزرگترین رقم بودجه را تشکیل می‌دهد . گسترش ابعاد بوروکراسی در سالهای اخیر، ایجاد وزارتخانه های جدید ، تاسیس و گسترش نهاد های نظامی و شبه نظامی سرکوبگر ، همه و همه باعث شده که ارقام پیش بینی شده برای هزینه های جاری ابعادی نجومی بیابند . طبق متن نهائی قانون بودجه ، جدول ارقام تصویب شده برای بودجه به ترتیبی است که در جدول شماره (۲) ذکر شده است .

جدول (۲) ارقام اصلی بودجه ی سال ۱۳۶۴ - ارقام هزار ریال

رقم مصوب (ریال)	رقم پیشنهادی (ریال)	نوع فعالیت
۶/۸۹۲/۱۲۶/۱۶۰	۶/۹۳۴/۵۲۳/۲۴۲	— بودجه ی کل کشور
۴/۱۳۲/۹۴۷/۲۰۵	۴/۱۲۷/۷۹۵/۳۷۱	— بودجه ی عمومی
۳/۸۷۳/۴۳۹/۵۳۵	۳/۸۶۸/۷۴۰/۷۰۱	— درآمد عمومی
۲۵۹/۵۰۷/۶۷۰	۲۵۹/۰۵۴/۶۷۰	— درآمد اختصاصی
۲/۷۵۹/۲۷۸/۹۵۵	۲/۸۰۶/۷۲۷/۸۷۱	— بودجه ی عمرانی

در جدول (۲)، رقم کلی بودجه‌ی سال ۶۴ در لایحه‌ی پیشنهادی دولت حدود ۶۹۳۴ میلیارد ریال بود که در کمیسیون به ۶۹۱۴ میلیارد و سپس در جلسه‌ی علنی مجلس به ۶۸۹۲ میلیارد ریال کاهش یافت. از سوی دیگر مجلس هزینه‌های دولت در بخش اعتبارات جاری را از ۳۸۹۸ میلیارد به ۴۱۳۲ میلیارد ریال افزایش داد (حدود ۲۳۴ میلیارد ریال) به عبارت دیگر مجموع افزایش هزینه‌های جاری و کاهش رقم کلی بودجه‌ی عادی و عمرانی سال ۱۳۶۴ بیش از ۲۷۲ میلیارد ریال می‌شود که طبعاً از بودجه‌ی عمرانی سال جاری کسر شده است. کاهش اعتبارات عمرانی که ادامه‌ی کمبود اعتبارات این بخش در سال ۶۳ است بیشتر بدلیل عدم اطمینان از درآمد نفتی بوده است. کاسته شدن از اعتبارات فعالیت‌های عمرانی عملاً نه تنها به معنای متوقف ماندن بسیاری از پروژه‌های خواهد بود که یا مقدمات آن‌ها فراهم شده و یا در سال جاری می‌بایست آغاز شوند بلکه توقف بسیاری از طرح‌های نیمه‌تمام را نیز در بر می‌گیرند. نتیجه‌ی بلافاصله چنین سیاستی افزایش تعداد بیکاران خواهد بود. رقم مهم دیگر در بودجه‌ی هزینه‌های جنگ است. سردمداران رژیم و در راس آن‌ها خمینی جنایتکار کماکان این شعار را تبلیغ می‌کنند که "جنگ در راس همه‌ی امور است". بنا بر این بخش بزرگی از امکانات موسسات دولتی و نهاد‌های تازه تاسیس در سال جاری نیز کماکان در خدمت ادامه‌ی جنگ خانمان برانداز و جنایتکارانه‌ی کنونی قرار خواهند داشت. نگاهی به ارقام بودجه‌ی نیروهای نظامی، هزینه‌های مستقیم و غیر مستقیم جنگ در مقایسه با ارقام آموزش و بهداشت در لایحه‌ی پیشنهادی دولت واقعیت وحشتناکی را به نمایش می‌گذارد (نگاه کنید به جدول شماره‌ی (۲)).

جدول (۲) ارقام اصلی هزینه‌ها به جز بودجه‌ی عمرانی

رقم پیشنهادی	عنوان دستگاه‌ها
۶۹۰ میلیارد	نیروهای نظامی و انتظامی
	هزینه‌های مستقیم جنگ و مهاجرین جنگی، بنیاد شهید و سایر
۴۰۰ میلیارد	مخارج غیر مستقیم جنگ
۹۵/۵ میلیارد	اعتبارات دستگاه‌های با هزینه ملی
۸۰۰ میلیارد	اعتبارات دستگاه‌های با هزینه استانی
۱۰۰ میلیارد	آموزش
۴۵۷ میلیارد	بهداشت و پزشکی
۱۹۴ میلیارد	سوسیدها
۱۳۹ میلیارد	

تنها رقم هزینه‌های نظامی و مربوط به جنگ معادل ۱۱۸۵/۵ میلیارد ریال است در حالی که جمع ارقام مربوط به آموزش و پزشکی برابر ۶۵۱ میلیارد ریال است یعنی تقریباً نصف بودجه ظاهری نظامی. البته این رقم به هیچ وجه بیانگر تمام هزینه‌های جنگ نیست. در قانون بودجه همچنین تصویب شده است که کلیه‌ی وزارتخانه‌ها و موسسات وابسته به دولت موظفند در صورت لزوم تمام امکانات خود را در اختیار جنگ قرار دهند. از جمله وزارت مسکن و جهاد سازندگی موظف شده‌اند تا طرح‌هایی را برای ساختن پناهگاه در شهرهایی که در معرض حمله‌ی هوایی قرار دارند تهیه و به اجرا بگذارند. بعلاوه برخی دیگر از وزارتخانه‌ها نظیر وزارت راه، بهداری و غیره بخشی از خدمات خود را در رجبیه‌ها و در قسمت‌های پشتیبانی صرف خواهند کرد. بخشی از تولیدات صنایع نیز اختصاص به جنگ خواهد داشت. در این ارتباط باید نهاد‌هایی مشابه بنیاد شهید، بنیاد مهاجرین جنگ را که از بودجه‌ی عمومی دولت تغذیه می‌کنند، بعنوان هزینه‌های جنگ محسوب کرد که سر به رقم وحشتناکی می‌زنند که بدلیل ناروشن ماندن تعدادی از اجزاء آن قابل محاسبه دقیق نیست. باین ترتیب مشاهده می‌شود که هزینه‌هایی که برای ادامه‌ی جنگ افزوری در قانون بودجه پیش‌بینی شده، فقط بخشی از هزینه‌های واقعی جنگ است. نکته‌ی مهم دیگر این است که بخشی از اعتبارات برای جنگ خارج از قانون بودجه و قانون دیوان محاسبات و بطور سری عمل خواهد شد. باین ترتیب که در طول سال دولت بر حسب نیاز اعتبارات خاصی را برای مصارف نظامی با مصوبه‌ی

هیات دولت منظور می‌کند و در مقابل از اعتبارات عمرانی می‌کاهد. این امر دست سردمداران رژیم را باز می‌گذارد که بدون هیچ گونه کنترلی درآمدهائی را که باید به مصرف ترمیم خرابی‌ها و ویرانگری‌ها برسد (سازندگی و آبادانی پیشکش!)، به چاه ویل جنگ سرازیر کنند. در مقابل دولت تا آنجا که امکان پذیر بوده از هزینه‌های آموزشی، آموزش عالی، بهداشت مسکن و... کاسته است. "راه حل" جدیدی که دولت برای تامین هزینه‌های بخش‌های خدماتی پیدا کرده، "طرح خود کفائی" موسسات دولتی است. بر اساس این طرح کلیه واحدهای دولتی که خدمات عرضه می‌کنند (بهداری، آموزش و پرورش، پست و تلگراف و تلفن، نیرو و...) موظفند با افزایش نرخ خدمات خود و دریافت آن از استفاده‌کنندگان از این خدمات، هزینه‌های خود را راسا جبران کنند. بر اساس این طرح که اجرای آن از سال گذشته آغاز شده، تا کنون نرخ خدمات پستی، تلفن، تلگراف، خدمات درمانی، بهای مصرف برق و آب، و... افزایش یافته و در مواردی نیز که این طرح با مقاومت از جانب مردم روبرو شده (تعیین شهریه برای مدارس) با حذف بخشی از خدمات به بهانه‌ی نداشتن بودجه، عملا مردم را وادار به پرداخت این هزینه‌ها کرده‌اند. در زمستان سال گذشته والدین دانش‌آموزان مجبور شدند هزینه‌های سوخت و تعمیرات مدارس را پرداخت نمایند تا فرزندان آن‌ها از حداقل امکانات در مدارس برخوردار باشند.

طرح "خود کفائی" اسسال با توجه به تنگناهای دولت به احتمال زیاد با جدیت بیشتری دنبال خواهد شد و فشارهای بیشتری بر مردم وارد خواهد گردید. طرح دیگر دولت برای جبران کسر بودجه، کسب درآمدهای اضافی و کاستن از هزینه‌ها، طرح "واگذاری کار مردم به مردم" است. بر اساس این طرح با عنوان عوام فریبانه‌اش، از هم‌اکنون فروش واحدهای تولیدی در بخش‌های صنعت و کشاورزی آغاز شده است. روشن است منظور از "مردم" در این طرح سرمایه‌دارانی هستند که موفق شده‌اند در سال‌های گذشته با استفاده از بلبشوی اقتصادی، ثروت‌های هنگفتی بیاندوزند. آمادگی فوق‌انتظار این سرمایه‌داران برای خرید موسسات مصادره شده چنان دولت "خدمتگزار مستضعفین" را ذوق زده کرده که در لایحه بودجه، پیشنهاد کرده بود، ایجاد بخشی از پروژه‌های عمرانی بزرگ (جاده‌ها، بزرگراه‌ها، خطوط آهن و...) به بخش خصوصی واگذار شود. این پیشنهاد آنقدر شور بود که خان هم‌فهمید و در شورای نگهبان بدلیل مغایرت با قانون اساسی رد شد! با وجود تمام این تمهیدات، میزان کسر بودجه، با این که رقم دقیق آن اعلام نشده و در طول سال روشن خواهد شد، آنقدر بالاست که حتی برای دست‌اندرکاران خوشبین هیات حاکمه نسبت به معجزات و کرامات اسلام نگرانی‌های جدی بوجود آورده است. از جانب دیگر نه دولت و نه مجلس نمی‌توانند بیش از حد معینی کسر بودجه را با کاستن از اعتبارات عمرانی کاهش دهند. زیرا در اینصورت با مشکلات مهمتری در رابطه با رشد بیکاری گسترده و در هم ریختگی فاجعه آمیزتر اقتصادی مواجه خواهند بود.

در بودجه‌ی سال جاری در هیچ یک از زمینه‌های عمرانی، اعتباری بیش از حداقل ضرورت در نظر گرفته نشده است. ویژگی‌های بودجه‌ی سال ۶۴ بطور خلاصه عبارتند از:

- کاهش درآمدهای نفتی.
- افزایش نیافتن درآمدهای مستقیم مالیاتی.
- افزایش مالیات‌های غیر مستقیم.
- افزایش بهای خدمات دولتی که پرداخت آن به عهده‌ی توده‌ی مردم گذاشته شده است.
- حذف سوبسید از بخش‌های کالاهای مورد مصرف عموم که قیمت‌ها را افزایش خواهند داد و به نارضایتی‌های عمومی بیش از پیش دامن خواهد زد.
- کاهش اعتبارات عمرانی که علاوه بر عواقب مخرب دراز مدت، بطور کوتاه مدت نیز باعث افزایش بیکاری خواهد شد.
- افزایش اعتبارات جاری، یعنی گسترده تر ساختن دامنه‌ی بوروکراسی.
- افزایش هزینه‌های جنگ برای روشن نگهداشتن شعله‌های خانمانسوز آن.

نتیجه چنین بودجه‌ای، ایجاد کسر بودجه ایست که به تورمی افسار گسیخته انجامیده و فشار آن بطور مستقیم بر گردن توده‌های تحت ستم سنگینی خواهد کرد.

در ماه‌های گذشته رژیم تبلیغات پر سر و صدائی را در اطراف مهار تورم و کاهش نرخ آن براه انداخته و آن را یکی از بزرگترین دست‌آورد‌های سیاست‌های اقتصادی خود می‌داند و در این ارتباط ارقام دروغینی را که بر اساس میانگین

نرخ دولتی کالاهاى مصرفى محاسبه شده ارائه مى دهد . ولى حتى اگر بحث در اطراف تورم را بر مبنای فوق قرار دهیـم، سردمداران رژیم عمدا فراموش مى کنند که آنچه که سهم زیادى در کاهش نرخ تورم به حد اعطای آنان در دو سال گذشته داشته، فروش بدون کنترل نفت، واردات بی حساب کالا و فراوانى اقلامى از کالاها در بازار و از جانب دیگر کاهش میزان نقدینگی ناشى از تورم سرسام آور سال هاى اول بعد از بقدرت رسیدن حاکمان جدید بوده است . عدم افزایش دستمزد در طول چند سال گذشته، علی رغم تورمى که حتى طبق آمار رسمى دولتى حداقل بیش از صد درصد بوده است، آنچنان بخش هاى بزرگى از اقشار کم درآمد را در تنگنا قرار داده که حتى قادر به تهیه اولیه ترین و ابتدایى ترین مایحتاج خود نیز نیستند . سیاست هاى دولت در سال جارى علی رغم افزایش ناچیز حداقل دستمزد از ۶۳۵ ریال در روز به ۷۲۰ ریال که در برابر فشار تورم مضحك مى نماید، ادامه ی همان سیاستى است که در سال هاى گذشته به قیمت بی خانمانى و فقـر توده هاى زحمتکش تمام شده است .

بودجه ی سال جارى با توجه به اختلاف نظرهائى که بین جناح هاى مختلف حکومت در مورد آن وجود دارد، امسال از نظر سیاسى نیز پی آمد هائى خواهد داشت . همزمان با بحث بودجه در مجلس، رئیس سازمان برنامه و بودجه، که لایحه ی پیشنهادیش در مجلس دگرگون شده بود استعفا داد . بدنبال وی وزیر راه و ترابرى نیز که بخش عمده ای از بودجه ی وزارتخانه اش حذف شده بود، از کابینه کنار رفت . این روزها صحبت از استعفاى عده ی دیگرى از اعضاى کابینه نیز مى رود . در این میان فقط نخست وزیر دولت خد متگزار آخوند ها است که همچنان به کرسی صدارت چسبیده است . او بعنوان غلام خانه زاد و چاکر درگاه آخوند هاى مرتجع حاکم عزم را جزم کرده که در برابر تمام فشارهاى مخالف جناح دیگر ایستادگى کند . اوضاع سیاسى اما نشان از این دارد که آفتاب عمر او نیز به لب بام رسیده است . این بحران سیاسى در کنار اوج گرفتـن نارضاىتى توده ها هم بدلیل ادامه ی جنگ ارتجاعى کنونى و هم از جهت فشارهاى کمر شکن اقتصادى نشان از گسترش دامنه ی اعتراضات کارگرى و توده ای و ایجاد تحولاتى در اوضاع سیاسى جامعه دارد .